

KLIMAHANDLING:

REJSEN MOD KLIMAVENLIGE DESTINATIONER

OPFØLGNING PÅ DANSKE DESTINATIONERS MASTERCLASS #4 DEN 5. AUGUST 2022 SOM LED I PROJEKTET "BÆREDYGTIGE DESTINATIONER I PRAKSIS"

Det er tid til klimahandling for danske destinationer! Og selvom de færreste af os er eksperter, kan alle gøre noget og gøre mere sammen. Det var hovedbudskaberne på masterclass i klimahandling, hvor destinationerne i dagens anledning havde taget deres 'favoritklimakommune' under armen.

CALL TO ACTION FOR KLIMAET

Klimaforandringerne er over os – både i hverdagen og i ferien, som borgere og besøgende. Centralt placeret i udfordringen med at reducere udslip og tackle konsekvenser af klimaforandringer står turismeerhvervet og ikke mindst destinationerne. Men hvad kan destinationerne gøre, hvilken rolle kan de spille og sammen med hvem?

I denne masterclass zoomede vi ind på klimahandleplaner som et redskab til at operationalisere klimatiltag og sikre grøn omstilling på turistdestinationerne. Som forberedelse var destinationerne blevet bedt om at stille med deres favoritklimakommune og deres yndlingsklimahandleplan for at starte (eller fortsætte) samtalerne om turismens og DMOerne muligheder og roller i klimahandling fremadrettet.

HVORFOR DENNE OPFØLGNING?

Vi opfordrer alle medlemmer til at sende de meste relevante faglige repræsentanter fra organisationen til de forskellige masterclasses. Det giver gode diskussioner i rummet, og det bidrager til at sætte fokus på bæredygtighed i alle kroge af organisationen – ikke kun i ledelsesrummet eller hos den bæredygtighedsansvarlige. Det betyder dog samtidig, at vi ikke har ret mange gengangere mellem de forskellige masterclasses. Denne opfølgning har derfor til formål at bygge bro mellem masterclasses, samt at give grundlag for at samtaler kan fortsætte efterfølgende med kolleger. Til sidst i dokumentet finder du links og forslag til yderligere nysgerrig læsning. Spørgsmål og kommentarer er velkomne og kan rettes til Maja Krowicki // mak@danskedestinationer.dk.

HOVEDKONKLUSIONER

Følgende hovedkonklusioner står tilbage efter fjerde masterclass:

- § **Den grønne omstilling er i gang!** Kommunalt, hos DMO'erne, gennem nationale klimapartnerskaber - og i den fælles ambition for bæredygtig turisme, som alle destinationerne sammen arbejder på. Men der er stadig lang vej igen.
- **Der er endnu ingen, der er eksperter på klimafeltet, men alle kan noget og sammen kan vi meget.** Vigtigst af alt handler det om at starte et sted, at være konkrete og relevante. Gerne sammen med andre, der kan bringe mere viden og inspiration til bordet.
- **Brede og tværgående samarbejder og indsatser skal sikres.** De tiltag, som blev udviklet på masterclassen, knytter sig til flere niveauer og områder indenfor og omkring destinationsudvikling: det politiske og organisatoriske niveau, grøn energi og transport og 'klimalandskaber'. Dette peger på, at der er brug for endnu mere samarbejde lokalt og nationalt og på tværs af sektorer, offentlige og private aktører.
- **Opsæt målbare mål.** Målbare mål skaber (enighed om) retning og fokus og sikrer overblik over forandring og fremskridt.

STYRENDE SPØRGSMÅL (FORMIDDAG)

KLIMAHANDLEPLANER: HVAD ER DESTINATIONERNES ROLLER, MULIGHEDER OG ANSVAR?

HVAD ER EN KLIMAHANDLEPLAN?

Formiddagen stod i læringens tegn og havde til formål at klæde deltagerne på i forhold til, hvad en klimahandlingsplan helt konkret er. Til dette havde vi inviteret **Mette Skovbjerg**, chefkonsulent og teamleder i center for Klima og Erhverv hos KL, der først skitserede en politisk virkelighed i kommunerne, hvor klima i stigende grad spiller en rolle hos vælgerne. 96 kommuner har allerede nu eller er i gang med at lave klimahandleplaner under [DK2020](#), hvor målet er klimaneutralitet i 2050.

På klimaområdet spiller kommunerne en central rolle enten gennem egne virksomheder, gennem aktivt (med)ejerskab af virksomheder, såsom forsyningsselskaber eller mere indirekte gennem påvirkning af adfærd i hele kommunens geografi.

En klimahandleplan tager udgangspunkt i kommunens klimaregnskab - i hvilket omfang kommer CO₂-udledning fra transport, landbrug, energiforsyning, osv. Mette påpegede vigtigheden i at skabe et bredt virkemiddelkatalog og pegede for turisme især på områder såsom energi og transport som centrale i en turismekontekst.

En centrale rolle i at implementere kommunernes klimahandleplaner kunne for destinationernes fx være som strategisk partner ift. grøn omstilling af turismen og i samarbejde med erhverv, turisterne, etc. De nye 'klimalandskaber', der som følge af klimasikring påvirker f.eks. kyster og storbyer gennem opførelse af diger, skovrejsning og klimasikringsprojekter blev også fremhævet som relevante. Hvordan kan destinationer være medskabere af fortællinger om disse nye landskaber?

'BRING YOUR OWN' KOMMUNE OG KLIMAHANDLEPLAN

Dernæst blev det tid for destinationer til at drøfte deres eget samarbejde med kommuner gennem opgaven om at medbringe deres 'favoritklimakommune og yndlingsklimahandlingsplan'.

Frederikssund Kommune og Destination Fjordlandet fremhævede samarbejder om grøn mobilitet og infrastruktur, mens man på Fyn pegede på [Fyn 2030](#) – sammen om en bæredygtig fremtid og de fynske kommuners fælles ambitioner på klimaområdet, der også inkluderer en indsats omkring turismen. Også initiativet [Green Bright Island](#) på Bornholm blev fremhævet som en inspiration for mange. Andre steder i landet var samarbejdet kun i sin spæde opstart. Vordingborg Kommune og Sydkyst Danmark havde som det ofte er tilfældet, aldrig tidligere mødtes, så de måtte, som det blev sagt "til at finde ud af noget", fx omkring Møn, hvor den kommende plan har meget fokus på bæredygtighedstiltag. I Herning fremhævede man [Bæredygtig Herning](#) som en ny selvstændig organisation i Herning Kommune, der gennem en årlig finansiering på 5 mio. kr. skal skabe mere bæredygtighed, fx gennem fokus på mere bæredygtige events.

KLIMAHANDLEPLANER OG DESTINATIONER – INTERNATIONALT PERSPEKTIV

Så blev det tid til internationalt udsyn med [Jeremy Smith](#), international klimarådgiver og bl.a. medstifter af [Tourism Declares a Climate Emergency](#), der i dag har over 650 medunderskrivere i hele verden. Jeremy er desuden medforfatter på turisme-klimahandleplanen [Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism](#).

I sit arbejde pegede Jeremy på fire nødvendige C'er: **Commitment** som det første, afgørende skridt, hvor det ikke handler om at vide alt, men om 'at gøre det'. Selvom udfordringen er massiv, kan man sagtens starte i det små, så længe det er relevant. **Collaboration** er i den forbindelse helt afgørende ("We can't compete on climate! We HAVE to collaborate about this"). **Capacity**, som nødvendigheden til at opbygge og samle ressourcer i form af viden, hænder, økonomi og til sidst **Context**, at klimahandling sker på forskellige måder forskellige steder i verden.

På trods af lokal kontekst og forskellighederne, påpegede Jeremy også vigtigheden af global alignment og at nogle ting er gennemgående og uundværlige. Disse såkaldte Pathways for Climate Action bestod af at kunne måle (**Measure**), at sænke CO2 (**Decarbonise**), at arbejde regenerativt (**Regenerate**), at samarbejde (**Collaborate**), og at ikke mindst at kunne finansiere klimatiltag (**Finance**).

Jeremy fremdrog [Visit Scotland](#) som eksempel på en NTO med en klimahandleplan på nationalt niveau og beskrev tre projekter, der understøttede planen: Net Zero DMO Climate Action Plan, Decarbonising the Tourism Value Chain og Destination Net Zero National Action Plan.

Også indenfor turisme er det vigtigt at opbygge 'climate literacy' og at arbejde med en konstant 'klimalinse' på nethinden. Derfor roste Jeremy dagens set-up mellem destinationer og kommuner, særligt fordi turisme knytter sig til alle sektorer, men sjældent inddrages som nøglesamarbejdspartner. Som universel udfordring er klima det ideelle sted at udvikle samarbejde: lokalt, nationalt, internationalt og ikke mindst tværsektorielt.

DESTINATIONERNES ROLLE I KLIMAHANDLEPLANER

Men hvordan tager arbejdet sig ud på destinationerne? Og hvad kan vi lære? Dette fik vi indblik i igennem en samtale med **Lisbeth Jensen**, projektleder i Destination Vesterhavet og **Pernille Louise Hagen**, klimakoordinator i Ringkøbing-Skjern Kommune.

For kommunen er en af de store udfordringer at få tal på bordet: hvor står vi i turismen ift. CO2-udledning + bæredygtighed generelt, hvad er baseline og hvad er konkrete målemetoder og data? Her er turismen langt bagefter [ift. fx](#) landbruget.

Som DMO er opgaven primært at påvirke og motivere erhvervet og gæsterne ift. en grøn omstilling/mere bæredygtig adfærd. Her er regenerativ turisme et spændende perspektiv at se på, hvordan turismen kan skabe en positiv forandring, og at det ikke blot handler om at minimere turismens negative konsekvenser.

Som det også fremgik af den efterfølgende diskussion, kan der være stor forskel på, i hvilken grad DMO'ens kommuner vægter bæredygtighed. Som DMO kan man have fokus på en bilateral dialog med hver enkelt kommune og på den måde arbejde for endnu mere bæredygtig turisme. Men som det fremgik er der forskellige udfordringer i forskellige kommuner: one size does not fit all!

Overordnet set er kommunerne godt i gang med at lave klimahandleplaner - og flere initiativer kan bidrage til en grøn omstilling af turismens værdikæde. På samme måde har destinationsselskaberne gang i bæredygtighedstiltag. Nogle steder er dialogen allerede godt i gang - andre steder kan der opnås større resultater, hvis samarbejdet styrkes.

MERE PARTNERSKAB!

Samarbejde var også temaet i præsentationen af [Partnerskab for bæredygtig turismeudvikling](#), som Amanda Hofmann fra VDK orienterede om. Projektet vil løbende lægge information ud på www.groenturisme.dk, hvor man også kan lægge udfordringer op.

STYRENDE SPØRGSMÅL (EFTERMIDDAG)

HVAD BLIVER DE NÆSTE SKRIDT? HVAD ER MULIGE TILTAG OG INITIATIVER?

Efter en formiddag med fokus på læring, skulle der om eftermiddagen klimahandling på bordet. Destinationer og kommuner drøftede videre konkret tiltag på en walkshop og idéer blev dernæst vendt med andre destinationer og kommuner under den efterfølgende workshop. Til sidst blev de præsenteret og diskuteret i plenum.

Tiltagene, der blev formuleret under workshoppen **på tværs af kommuner og DMO'er** og som oplistes nedenfor, kan i grove træk kategoriseres under

- 1) politisk prioritering (handleplaner og klimasamarbejder)
- 2) organisering (certificering og måling)
- 3) grøn energi
- 4) grøn mobilitet
- 5) landskaber og natur

Konkrete tiltag/idéer:

Politik og forvaltning	-Klimaråd på tværs af kommunale forvaltninger + erhvervsliv -Skabe en fælles plan: vigtigt at sikre forankring og konkret opfølgning internt og politisk i kommuner og DMO'er -Fælles klimahandleplan -Formulere + konkretisere fælles vision om at være en bæredygtig destination
Organisering	-Bæredygtighedscertificering af overnatningssteder, attraktioner, m.fl. GDS-certificering/-indeksering af DMO
Grøn energi	-Økonomisk incitament til energirenovering af sommerhuse
Mobilitet	-Bedre offentlig transport i højsæsonen Strategisk cykelturisme, fx hubs med cykelservice, salg af cykelture, data på udlejning af cykler
Landskab og natur	-Involvering af turister i naturpleje

Fremover bliver det interessant at følge, hvorledes destinationerne vil arbejde videre med disse idéer – alene og i samarbejde med deres kommuner.

Oplægsholdere

- **Mette Skovbjerg**, chefkonsulent og teamleder i center for Klima og Erhverv hos KL
- **Jeremy Smith**, Climate Specialist. Co-founder of *Tourism Declares a Climate Emergency*, co-author of the *Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism*. He is now leading the Travel Foundation's climate action programme.
- **Pernille Louise Hagen**, klimakoordinator, Ringkjøbing-Skjern kommune
- **Lisbeth Jensen**, projektleder, Destination Vesterhavet
- **Amanda Hofmann Johansen**, Visit Danmark

